

Raimon Obiols i Germà: «No som els Carretero del PSC»

EL PUNT, 22.10.07

ANNA SERRANO

La Convenció pel Futur, una plataforma d'esquerres, al marge del PSC, treballa des del juliol per renovar els supòsits del socialisme i el catalanisme. Obiols, un dels promotors, defensa el catalanisme obert, plural i inclusiu i alerta del perill de «l'identitarisme radical»

-Com valora l'anunci de Pasqual Maragall fent públic que té un principi d'Alzheimer?

-«Crec que ha fet un gest d'honor, de dignitat i de coratge en fer pública la malaltia, que lamento. Tothom ho ha reconegut així de manera sincera.»

-ERC ha celebrat amb força agitació la conferència nacional, CDC vol refundar el catalanisme, el PP ha canviat de president, com el PSC, que també ha iniciat una renovació del discurs... A què atribueix l'efervescència interna dels partits catalans?

-«Hi ha aspectes pròpiament catalans, però el fenomen és més profund i general, està passant a tot Europa. Tenim una situació en la qual els ciutadans i la política tenen unes relacions que no són fàcils. Hi ha diversos factors. Un d'ells és que durant els últims trenta anys la ideologia dominant ha estat la liberal o neoliberal, que ens ha dit que hi ha d'haver menys pes de la cosa pública i hem de deixar que tot ho

resolgui el mercat. I que, com va dir Margaret Thatcher, la societat no existeix. Això ha fet forat. Una altra causa és que l'economia també s'ha desenvolupat globalment amb poders immensos que sobrepassen els poders dels estats i, per tant, hi ha hagut un desequilibri creixent entre la potència de l'economia i del poder democràtic. Això, els ciutadans ho perceben. També pesa la mediatització de la política, que passa a través dels mitjans, de la televisió fonamentalment. Es crea una sensació d'indiferenciació dels missatges dels partits en les campanyes electorals i això porta a un cert sentiment d'indiferència. Hi ha un altre aspecte important, que és la globalització. D'una banda tendeix a homogeneïtzar cultures, comportaments, etc... i, en la mesura que la gent veu que queda absorbida dintre d'aquest marc més general de la comunicació global, té la reacció d'afirmar-se en les seves identitats. Aleshores creix la potència de l'identitarisme, nacional, ètnic, religiós, fonamentalista... Una identitat única com a defensa enfront de les amenaces o incerteses que vénen de l'exterior. Això és una mica la crisi de la política actual, que fa que a tots els espais polítics es busquin formes de deliberar, de discutir, de participar més enllà dels partits organitzats.»

-Els partits d'aquí estan immersos en aquesta dinàmica general?

-«Sé, ara a Catalunya també hi ha hagut aquesta sensació que s'havia de replantejar la causa catalana, el catalanisme, que s'ha de rediscutir en el segle XXI, que hi ha nous desafiaments i nous reptes. Hi ha gent que diu: 'Jo ho resolc refundant el catalanisme', i hi ha altra gent que diem: 'Això és una causa comuna que hem de discutir d'una manera transversal per veure com anem adaptant en els anys del segle XXI que tenim al davant les reivindicacions del nostre poble'. Hi ha una diferència substancial entre algunes plataformes de la dreta independentista i de l'esquerra que representem. Per nosaltres és fonamental la qüestió del model social i

econòmic i considerem que la confusió que es fa entre independentisme i ultraliberalisme és molt negativa. L'afirmació d'alguna d'aquestes plataformes sobiranistes de 'necessitem més militants a Wall Street que a Porto Alegre', és un signe de caràcter molt negatiu. I també aquest intent de lobbies i think tanks que, en el moment d'inici de fracàs de l'hegemonia ultraliberal dels Estats Units, i en un nou moment progressista i liberal després de tots els desastres de l'administració de Bush, exporten el pensament dels ultraliberals sota el paquet de cel·lofana de l'independentisme. És una de les coses absurdes i delirants que es produeixen en el món polític català i només té un objectiu, que és col·locar a una ERC trencada a remolc de la processó encapçalada pel senyor Artur Mas en un intent de restauració del govern de la dreta nacionalista a Catalunya.»

-Tem que ERC es deixi arrossegar?

-«Això és el que crec que és el gran parany, la gran impostura de l'identitarisme: vostè i jo som catalans, som independentistes i, per tant, hem de treballar conjuntament per la sobirania. Jo represento els interessos de gent que té molts diners, vostè és un mileurista, vostè ha d'anar a remolc de la processó que encapçalo. Per contra, hi ha molta gent que té posicions sobiranistes o independentistes però que té la intel·ligència, la clarividència suficient per veure que no hi ha únicament el discriminant de xoc d'identitats Catalunya contra Espanya, sinó que hi ha també un discriminant que és entre els que tenen i els que no tenen, la gent de dretes i la d'esquerres.»

-No està d'acord amb la proposta de Mas de refundar el catalanisme, però Maragall també proposa un cert reagrupament de les forces catalanistes...

-«El que diu el senyor Mas és el mateix que deia fa trenta anys el senyor Pujol: CiU és el pal de paller i tots han d'anar a ballar al so de la música que marqui. És l'intent d'apropriar-se d'una idea compartida per afavorir un projecte legítim, però d'un partit i d'uns interessos molt determinats, que han tingut la seva llarga oportunitat de governar Catalunya, han deixat un balanç indescriptible i que no suporten estar a l'oposició. Veuen que l'única possibilitat, que penso que és remota, de restaurar el seu poder és trencar ERC i estan utilitzant enormes mitjans per aconseguir-ho. Maragall parla d'un plantejament d'unitat en el sentit tarradellista de l'expressió, que comparteixo plenament. És a dir, Catalunya és una causa comuna de tots els ciutadans i el que hem de reforçar són els elements d'unitat en un país que és molt gran perquè hi càpiga tothom però també prou petit perquè tots ens necessitem els uns als altres.»

-I com haurien de reaccionar els partits del govern?

-«El que s'ha de fer, quan et fa l'efecte que hi ha una impostura en marxa, és parlar clar. Una impostura és una afirmació que es fa per tractar de confondre la gent. La impostura identitarista –no l'afirmació identitària, que és una altra cosa, important– és una cosa que fa molt mal a Catalunya i s'ha de denunciar amb la màxima energia. És aquesta demagògia d'acaronar la tripa sentimental de la gent, sobretot dels joves, amb allò de som molt grans... i, per tant, veniu al darrere que hi ha gent al davant de la processó. Però, vostè qui és? És un senyor que defensa uns interessos determinats que no són els de tot Catalunya perquè aquests els defensen els seus ciutadans i ningú més. Catalunya és de tots o no és de ningú estrictament. Per tant, aquests intents de patrimonialització de Catalunya o d'explotació al límit de la indecència dels sentiments d'identitat dels seus ciutadans és una impostura que cal

denunciar. Una cosa és la identitat, una altra és l'identitarisme nacionalista i demagògic, i l'altra és la consciència col·lectiva d'un catalanisme plural. Avui, li asseguro, el problema de Catalunya no és el problema de la identitat catalana, és el problema de la cohesió i la consciència col·lectiva i qualsevol intent de fractura parlant de guetos, de lluita entre catalans i espanyols, de confrontació per motius d'origen, d'idioma o de concepció política del que ha de ser l'avenir de la nació catalana és una cosa que hem de denunciar amb la màxima rotunditat. El perill no és el perill d'una pèrdua d'identitat de Catalunya, sinó que és el de la pèrdua de consciència col·lectiva del conjunt dels ciutadans. Si a Catalunya anéssim pel pendent de l'euskaldonització, dividint el país, meitat i meitat, realment es produiria un desastre que hem d'evitar. Estic segur que ho farem.»

-Què és la Convenció pel Futur i com es relaciona amb el PSC?

-«És una iniciativa autoconvocada, autorganitzada i autofinançada. No hi ha cap directriu de cap partit, ni un euro de cap partit, ni una organització dependent de cap partit, i menys del PSC. És una plataforma d'esquerres, però no únicament política, sobretot d'esquerres social, de gent dels sindicats, de les comarques, del món associatiu... Té un únic objectiu: reunir-se per parlar, pensar col·lectivament, discutir i augmentar el grau d'intel·ligència col·lectiva de les esquerres a Catalunya. Només es pot aconseguir amb dues condicions: una és que hi hagi intel·ligències personals que se sumin a això –anem bé en aquest sentit– i la segona és separar nítidament el que és discussió d'idees de la discussió de poder. En aquest sentit, no som una plataforma dins d'un partit, ni que vulgui actuar de manera política, no som els Carretero del PSC. No hi ha cap altre objectiu que no sigui el de renovació radical dels postulats, dels plantejaments d'esquerra a Catalunya, del socialisme

català i del catalanisme progressista a Catalunya. Les nostres fronteres són amplíssimes, hi cap gent de tots els sectors de la majoria d'entesa, gent del món liberal...»

-El 2008 és any de congressos als partits, també dels de l'entesa, els presentaran els seus treballs?

-«No modularem el nostre calendari en funció del congrés de cap partit. Una altra cosa és que després l'Antoni Castells o altres tinguin el seu rol en el debat del congrés... Però la convenció, no, per una raó fonamental, perquè perdríem tota la gràcia. Si fóssim una plataforma per incidir en un congrés d'un partit o altre això més val fer-ho directament. Nosaltres aspirem a mobilitzar bastants milers d'homes i dones a Catalunya en un nou començament de plantejaments d'esquerres molt lligat a les bases socials i amb un plantejament veritable de modernització, que no implica fer els moderns sinó anar a l'arrel dels problemes, desenvolupar una anàlisi crítica del present i intentant plantejar un futur millor. Sempre des del punt de vista de la igualtat, que és el que ens interessa fonamentalment. Això significa no únicament major igualtat de condicions econòmiques i socials sinó també, i aquest és un tema fonamental, major igualtat de poder. Amb una onada de privatització de trenta anys en tots els camps, s'ha parlat molt del sector públic però el més alarmant com a fenomen, també a casa nostra, és la privatització del poder. No és modern ni democràtic que el destí de tots estigui en mans d'aquests pocs, uns centenars de persones que dominen els mitjans, els quadres d'opinió..., que estigui privatitzat.»

-Debatent sobre els partits, vostè va dir que tenen estructures del segle XIX, programes del XX i reptes del XXI, com s'ajusta això?

-«Aquesta és la foto de la situació tal com la veiem. Els partits s'han d'adaptar a la xarxa, a la gran oportunitat de l'obertura, de la democratització, la participació comporta fonamentalment una presència horitzontal, àmplia, interactiva a internet. S'han d'adaptar també al canvi d'escala, anar esdevenint partits europeus i han de ser partits que sàpiguen combinar lideratge i participació. Els programes? Han de ser anticipadors, per allò que ve, no només programes reactius. I el que ve són societats molt fluïdes amb la presència d'immigració, en el nostre cas molt important, i amb el repte fonamental de consciència col·lectiva compartida. El que interessa no és que els fills d'un ciutadà vingut del Marroc o de Romania se sentin identitàriament catalans, sinó que tinguin la consciència que formen part del seu poble d'adopció, que són ciutadans amb els mateixos drets i deures que els altres set milions de ciutadans de Catalunya. Per això, contraposo la prioritat de la consciència col·lectiva i, per tant, el catalanisme plural, obert, inclusiu al que em sembla la impostura i el perill de l'identitarisme radicalitzat que juga les seves cartes en el joc furios d'identitats.»

-L'ús del català en l'eurocambra, com ha reclamat amb altres diputats, no seria més fàcil si fos oficial al Congrés?

-«Naturalment. En el tema de l'Espanya plural i el desenvolupament federal es fan els seus avenços, pauses, retrocessos... però és imparable. El que cal és evitar les confrontacions exasperades. Crec que les velles fórmules del catalanisme continuen sent vàlides. Catalunya és forta quan parla unida i és feble quan s'enfronta i es divideix davant d'ella mateixa i dels altres. Veurem avançar la causa catalana a Espanya i a Europa en els propers anys si es treballa conjuntament.»